

SOSYAL DUYGUSAL BECERİLER

Lise Öğretmen Sunumu

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SUNU PLANI

Yaşam Boyu
Gelişim ve
Sosyal Duygusal
Gelişim

01
02

03
04

Sosyal
Duygusal
Beceriler ve
Göstergeleri

Sosyal Duygusal
Becerilerin
Önemi ve
Sınırlandırılması

05
06

07

Öğrencileri
Destekleme
Yolları

01

Yaşam Boyu Gelişim

Gelişim

Döllenmeyle başlayan ve yaşam boyunca devam eden fiziksel, ahlak, dil, kişilik, bilişsel, sosyal-duygusal alanlarda değişikliklerin meydana gelme süreci olarak açıklanabilir.

Yaşam Boyu Gelişim

Bireyin doğumla başlayıp ölüme sona eren ve hayatı boyunca devam eden gelişim süreci olarak tanımlanabilir.

YAŞAM BOYU GELİŞİM ALANLARI

Bilişsel Gelişim

- Bireyin neden-sonuğ iliŐkisi kurma, hatırd tutma, analiz, sentez, değerlendirme, yaratıcı olma, sınıflandırma, bilgi edinme ve problem çözmeye gibi bilişsel becerilerinde deĐiŐimlerin ve gelişimlerin meydana geldiği gelişim alanıdır.

Fiziksel Gelişim

- Bireyin beyin geliŐiminde, bedeninde, motor becerilerinde ve hormonlarında deĐiŐimlerin meydana geldiği, bedenin olgunlaŐtıĐı, deĐiŐtiĐi ve geliŐtiĐi gelişim alanıdır.

Ahlaki Gelişim

- Bireyin topluma etkin bir Şekilde uyum sağlayabilmesini kolaylaştıran değerler sisteminde deĐiŐimlerin ve gelişimlerin meydana geldiği gelişim alanıdır.

Dil Gelişimi

- Bireyin seslerin, kelimelerin, sayıların, sembollerin öğrenmesi, hatırlaması ve dilin kurallarına uygun olarak bu becerileri kullanması gibi dil becerilerinde deĐiŐimlerin ve gelişimlerin meydana geldiği gelişim alanıdır.

Sosyal-Duygusal Gelişim

- Bireyin empati kurma, bağımsızlık kazanma, sağlıklı ilişkiler geliştirme ve sürdürme, duyguları düzenleme, sosyal normlara uygun davranma, iş birliği yapma gibi sosyal-duygusal becerilerinde deĐiŐimlerin ve gelişimlerin meydana geldiği gelişim alanıdır.

Yaşam Boyu Gelişimin Temel İlkeleri Bize Neler Söylüyor?

- Gelişim yaşam boyu devam ettiği için öğrencilerin her bir gelişim döneminde gelişimleri desteklenmelidir.
- Gelişim çok boyutlu olduğu için öğrencilerin her bir gelişim alanında gösterdiği değişiklikler ve gelişim alanlarındaki ilişkilerin öğrencilerin gelişimi üzerindeki etkileri takip edilmelidir.
- Gelişim çok yönlü olduğu için öğrencilerin gelişim göstergeleri dikkatli bir şekilde ele alınmalıdır.

- Gelişim esnek olduğu için öğrencilerin gelişim alanlarında çeşitli değişiklikler olacağı ve sahip olduğu özelliklerin geliştirilebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Gelişim çok disiplinli olduğu için öğrencilerin gelişimini desteklemek için farklı disiplin alanlarından faydalanılmalıdır.
- Gelişim bağlamsal olduğu için öğrencilerin gelişim göstergeleri kendi bağlamlarında değerlendirilmelidir.

02

Sosyal Duygusal Gelişim

Bireyin empati kurma, bağımsızlık kazanma, sağlıklı ilişkiler geliştirme ve sürdürme, duyguları düzenleme, sosyal normlara uygun davranma, iş birliği yapma gibi sosyal duygusal becerilerinde değışimlerin ve gelişimlerin meydana geldiğı gelişim alanıdır.

—(*Santrock, 2016*)

03

Sosyal Duygusal Beceriler

- Bireylerin duyguları tanıma, ifade etme ve düzenleme, etkili bir şekilde problem çözme ve sağlıklı ilişkiler kurma kapasitesi ve bu kapasiteye bağlı olarak topluma uyum sağlamasını kolaylaştıran, tüm bireyler için gerekli olan yeterlilikler.

(Elias vd., 1997)

- İlişki kurma ve sürdürme, problemleri çözme, sorumluluk alarak karar verme, güçlüklerle baş etme, amaç belirleme, iş birliği yapma, empati kurma gibi pek çok beceriyi içerisinde barındıran çok geniş bir beceri kümesi.

(Gueldner, Feuerborn ve Meller, 2010)

- Bireylerin duygularını düzenlemeleri, kısa ve uzun vadeli hedef belirlemeleri ve bu hedeflere ulaşmak için eylem planı oluşturmaları, sağlıklı kişiler arası ilişkiler kurmaları ve sürdürmeleri, etkili bir şekilde problem çözmeleri ve sorumlu kararlar almaları için gerekli olan yeterlilikler.

(CASEL, 2020)

- Bireyin yaşamının her alanını etkileyen, genetik ve çevre etkileşimiyle yaşam boyu gelişmeye devam eden, çeşitli öğrenme yaşantıları yoluyla değişim gösteren becerilerin bütünü.

(De Fruyt vd., 2015)

- Bireyin ruh sağlığını korumasını destekleyen, karşılaştığı güçlüklerle baş edebilmesini kolaylaştıran ve risk faktörlerin etkisini azaltarak veya önleyerek bireyin psikolojik sağlamlığı için koruyucu faktör rolü üstlenen beceriler bütünü.

(Domitrovich vd., 2017)

04

Sosyal Duygusal Beceri Göstergeleri

- Öğrenme güçlüğü yaşama, devamsızlık yapma, okulu terk etme eğilimi gösterme ve riskli davranışlar sergileme olasılığının az olması,

(Hukkelberg vd., 2019; McCollow ve Hoffman, 2019)

- Okul içi ve dışı verilen sorumlulukları yerine getirme ve aktif bir şekilde katılım göstermeye daha fazla istekli olma,

(Alzahrani vd., 2019; Durlak vd., 2011;)

- Sağlıklı kişiler arası ilişkiler kurma ve sürdürme,

(Wang ve ark., 2019)

- Çatışmaları daha işlevsel yollarla çözme,

(Huber ve ark., 2019; Kanishi ve Wong, 2018)

SOSYAL DUYGUSAL BECERİ GÖSTERGELERİ

- Okula ve topluma daha kolay uyum sağlayabilme,

(Chernyshenko, Kankaras ve Drasgow, 2018)

- İyilik hali ve psikolojik sağlamlığın yüksek olması,

(McCollow ve Hoffman, 2019; OECD, 2021)

- Değişimlere daha açık olma ve değişimlere kolaylıkla uyum sağlama,

(Cristovao, Candeias ve Verdasca, 2020)

- Okula ve çalışma yaşamına dair olumlu tutuma sahip olma,

(Bridgeland, Bruce ve Hariharan, 2013)

- Yüksek akademik performans sergileme.

(Cristovao, Candeias ve Verdasca, 2017)

Lise Kademesine Göre Sosyal Duygusal Beceri Göstergeleri

- Duygularını uygun bir biçimde ifade eder.
- Diğer insanların duygularını tanımlar.
- Duygularını yönetir.
- Kendisi için kısa ve uzun süreli hedefler belirler.
- İhtiyacı olan kişilere yardım eder.
- Güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadır.
- Sağlıklı kişilerarası ilişkiler başlatır ve sürdürür.
- Zorluklarla karşılaştığında motivasyonunu sürdürür.
- Davranışlarının sorumluluğunu alır.
- Çatışma çözme becerilerini kullanır.
- Problemlerini gerçekçi bir biçimde çözer.
- Farklılıkları zenginlik olarak değerlendirir.

05

Sosyal Duygusal Becerilerin Önemi

Bireyin;

- Akranları, öğretmenleri ve ebeveynleri ile sağlıklı ilişkiler kurabilmesi,
- İyilik hâli ve psikolojik sağlamlığının yüksek olması,
- Kişisel zamanı ve sorumlulukları arasında denge kurabilmesi,
- Akademik becerilerini kullanarak akademik başarısını yükseltebilmesi,
- Sağlıklı bir ruh hâline sahip olması,

Bireyin;

- Topluma uyum gösterebilmesi,
- Okul terki, riskli davranışlar ve davranış problemleri sergileme gibi durumlarının önlenmesi,
- Okul içi ve dışında elde ettiği kazanımları hayatına aktarabilmesi,
- Dilsel, bilişsel gibi diğer gelişim alanlarının desteklenebilmesi,
- Toplumda daha aktif bir role sahip olabilmesi,

İÇİN;

**Sosyal
Duygusal
Becerilerin
Geliştirilmesi
gerekmektedir.**

06

Sosyal Duygusal Becerilerin Sınıflandırılması

SOSYAL DUYGUSAL BECERİLER

- Sosyal duygusal becerilerle ilgili farklı sınıflandırmalar mevcuttur. Bu çalışmada CASEL (2003; 2005; 2020) tarafından yapılan sınıflandırma temel alınmıştır.
- CASEL (2003; 2005; 2020) tarafından sınıflandırılan Sosyal Duygusal Beceriler:

- Duyguları, düşünceleri ve değerleri gibi bireysel özelliklerinin farkında olma, bu özellikler arasında bağ kurma ve bu özelliklerin yaşamını nasıl etkilediğini analiz edebilme,
- Güçlü ve geliştirilebilir yönlerini gerçekçi temellere dayandırarak değerlendirme ve bu yönleri kabul ederek kendine güvenme,
- Bireysel özelliklerinin zaman içerisinde değiştirebileceğine ve geliştirebileceğine dair iyimser bir bakış açısına sahip olma,
- Sahip olunan mevcut koşulları değerlendirerek bireysel özellikleri iyilik hâli için kullanma.

- Diğer insanların yaşadığı duyguları ve deneyimleri önemseme,
- Başkalarının duygularını, deneyimlerini ve bakış açılarını anlamak için çaba gösterme,
- Başkalarıyla empati kurma,
- Farklı bakış açlarına ve kültürel çeşitliliğe saygı duyma,
- Farklılıkları zenginlik olarak değerlendirme,
- Sosyal iyi oluş için gönüllü çalışmalarda yer alma,
- Toplumsal ve etik normları, kuralları ve değerleri dikkate alarak davranışlar sergileme,
- Aile, okul ve toplum temelli kaynakları ve destekleri fark etme.

- Kısa ve uzun vadeli amaçlar belirleme, kişisel ve akademik amaçlar belirleme, bu amaçlara ulaşmak için eylem planı hazırlama, bireysel özellikleri amaçlara ulaşma sürecinde kullanma,
- Duyguları isimlendirme, tanıma ve düzenleme, duygu düzenleme stratejilerinin neler olduğunu bilme,
- Zorluklarla karşılaşılsa bile amaca ulaşmak için çaba gösterme ve motivasyonu sürdürme,
- Kişisel zaman ve sorumluluklar arasında denge kurma, etkili bir şekilde zamanı yönetme.

- Karşılaşılan problemleri belirleme, karşılaşılan problemlerin ortaya çıkma nedenlerini araştırma, problem durumunu analiz etme, etkili problem çözme stratejilerini kullanma,
- Karar verme basamaklarını takip etme, karar verilmesini engelleyen duygu, düşünce ve davranışların farkında olma,
- Problem çözme ve karar verme sürecinde çevresindeki bireylerin görüşlerini dikkate alma,
- Davranışlarının birey ve çevresindeki insanların yaşamı üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurma ve buna göre hareket etme,
- Eleştirel düşünme ve açık fikirli olma.

- Etkili iletişimin sağlıklı ilişkilerin kurulmasında ve sürdürülmesindeki önemini fark etme
- Farklı birey ve gruplarla sağlıklı ilişkiler kurma ve bu ilişkileri sürdürme
- Kişiler arası ilişkilerde düşünceleri, duyguları ve deneyimleri etkili bir şekilde ifade etme ve etkin dinleme
- Gerektiğinde yardım alma ve verme
- İş birliği yapmanın önemini fark etme ve takım çalışması yapma
- Çatışmaya neden olan davranışları ve düşünceleri fark etme
- Etkili çatışma çözme stratejileri kullanma

07

Öğrencileri Destekleme Yolları

➤ **Öğretmenlerin
Öğrencilerin
Sosyal Duygusal
Gelişimini
Destekleme Yolları**

Öğretmenlerin Öğrencilerin Sosyal Duygusal Gelişimini Destekleme Yolları

- Öğrencilerle beraber okuldaki uygun davranışlarla ilgili bir sözleşme hazırlayın.
- Düzenli aralıklarla sınıf toplantıları yapın.
- Öğrencilerin kendilerini ifade etmesini sağlayacak ortamlar hazırlayın.
- Öğrencilerin duygu günlükleri oluşturmalarına destek verin.
- Aileleri de bütün süreçlere dahil edin.
- Okulda öğrencilerin sakinleşmeleri için bir barış/arabuluculuk odaları oluşturun.

Öz Farkındalık

- Öğrencilerinizin güçlü yönlerini ve sınırlarını fark etmelerine yardımcı olarak kendilerine güvenmeleri konusunda cesaretlendirin.
- Öğrencileri olumlu iç konuşmalar yapmaları konusunda teşvik edin.
- Öğrencilerin başarılarını ve olumlu özelliklerini anlatmaları için fırsatlar sunun.
- O anki duygularınızı tanımlayın ve adlandırın: "..... olduğundahissediyorum."

Sosyal Farkındalık

- Farklı geçmişten ve kültürden olanların bakış açılarını anlamaya çalışın ve onlarla empati kurun.
- Farklı geçmişten ve kültürden olanların özelliklerini takdir edin.
- Empati kurmanın nasıl gerçekleştiğini onlara gösterin.
- Öğrencilere okulda yaşanan ya da medyaya yansıyan olaylarla ilgili deneyimlerini ve bakış açılarını sorun: “Bugün yaşananlarla ilgili neler düşündüğünü bilmek isterim.”

Öz Yönetim

- Stresinizi etkili bir şekilde yönetme konusunda öğrencilere model olun.
- Öğrencilerin hedefler belirlemesine yardımcı olun ve hedeflerine ulaşmaları konusunda onları motive edin.
- Öğrencinin yaşına uygun yollarla sakinleştirici stratejiler gösterin:
- "Biraz sinirli hissediyorum, bu yüzden bir şey yapmadan önce durup bir nefes alacağım."

Sorumlu Karar Verme

- Öğrencilerin verdikleri kararların sorumluluğunu almalarını sağlayın.
- Karar vermeden önce öğrencilerinizin gerekli tüm bilgileri toplamalarını önerin.
- Bir sonuca varmadan önce konuyla ilgili tüm bilgileri toplayın: "Fikrimi belirtmeden önce her iki tarafında görüşlerini dinlemem gerekiyor."

İlişki Geliştirme Becerileri

- Öğrencilerle açıkça iletişim kurun, iyi dinleyin, yapıcı geri bildirimler verin.
- Öğrencilere uygun olmayan sosyal baskılara direnmeyi ve gerektiğinde hayır diyebilmeyi öğretin.
- Çatışmaları yapıcı bir şekilde müzakere edin ve onları arabulucu olmaları konusunda cesaretlendirin.
- Gerektiğinde yardım isteyin ve önerin. Öğrencilere nasıl yardım isteyebileceklerini gösterin.
- Öğrencilere birlikte çalışmalarını için fırsatlar sağlayın ve övgüde bulunun: "Herkesin güçlü yönleriyle iş birliği içinde çalışabilmesi için nasıl bir plan oluşturduğunuzu ve sorumluluğu bölüştüğünüzü gördüm."

Kaynakça

- De Fruyt, F., Wille, B., and John, O. P. (2015). Employability in the 21st century: complex (interactive) problem solving and other essential skills. *Industrial and Organizational Psychology*, 8, 276–U189. doi: 10.1017/iop.2015.33
- Durlak, J. A., Domitrovich, C. E., Weissberg, R. P., and Gulotta, T. P., (eds.). (2015). *Handbook of Social and Emotional Learning: Research and Practice*. New York, NY: Guildford Press.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405–432. [doi:10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x)
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Kessler, R., Schwab-Stone, M. E., & Shriver, T. P. (1997). *Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Ertanir, B., Kaiser-Kratzmann, J., & Sachse, S. (2020). Long-term interrelations between socio- emotional and language competencies among preschool dual language learners in Germany. *British Journal of Educational Psychology*, 91(2), 1-20.
- Gresham, F., Elliott, S., Metallo, S., Byrd, S., Wilson, E., Erickson, M., Cassidy, K., & Altman, R. (2020). Psychometric fundamentals of the social skills improvement system: Social-emotional learning edition rating forms. *Assessment for Effective Intervention*, 45(3), 194–209. [doi:10.1177/1534508418808598](https://doi.org/10.1177/1534508418808598)
- Gresham, F., Elliott, S., Metallo, S., Byrd, S., Wilson, E., Erickson, M., et al. (2020). Psychometric fundamentals of the social skills improvement system: social-emotional learning edition rating forms. *Assessment for Effective Intervention*, 45, 194–209. doi: 10.1177/1534508418808598

Kaynakça

- De Fruyt, F., Wille, B., and John, O. P. (2015). Employability in the 21st century: complex (interactive) problem solving and other essential skills. *Industrial and Organizational Psychology*, 8, 276–U189. doi: 10.1017/iop.2015.33
- Durlak, J. A., Domitrovich, C. E., Weissberg, R. P., and Gulotta, T. P., (eds.). (2015). *Handbook of Social and Emotional Learning: Research and Practice*. New York, NY: Guildford Press.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405–432. [doi:10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x)
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Kessler, R., Schwab-Stone, M. E., & Shriver, T. P. (1997). *Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Ertanir, B., Kaiser-Kratzmann, J., & Sachse, S. (2020). Long-term interrelations between socio- emotional and language competencies among preschool dual language learners in Germany. *British Journal of Educational Psychology*, 91(2), 1-20.
- Gresham, F., Elliott, S., Metallo, S., Byrd, S., Wilson, E., Erickson, M., Cassidy, K., & Altman, R. (2020). Psychometric fundamentals of the social skills improvement system: Social-emotional learning edition rating forms. *Assessment for Effective Intervention*, 45(3), 194–209. [doi:10.1177/1534508418808598](https://doi.org/10.1177/1534508418808598)
- Gresham, F., Elliott, S., Metallo, S., Byrd, S., Wilson, E., Erickson, M., et al. (2020). Psychometric fundamentals of the social skills improvement system: social-emotional learning edition rating forms. *Assessment for Effective Intervention*, 45, 194–209. doi: 10.1177/1534508418808598

Kaynakça

- Gueldner, B., Feuerborn, L. L., & Meller, K. W. (2010). *Social and emotional learning in the classroom: Promoting mental health and academic success*. New York: Guilford Press.
- Halle, T. G., and Darling-Churchill, K. E. (2016). Review of measures of social and emotional development. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 45, 8–18. doi: 10.1016/j.appdev.2016.02.003
- Huber, L., Plöotner, M., In-Albon, T., Stadelmann, S., & Schmitz, J. (2019). The perspective matters: A multi-informant study on the relationship between social–emotional competence and preschoolers' externalizing and internalizing symptoms. *Child Psychiatry & Human Development*, 50(6), 1021–1036. doi:10.1007/s10578-019-00902-8
- Hukkelberg, S., Keles, S., Ogden, T., & Hammerstrom, K. (2019). The relation between behavioral problems and social competence: A correlational meta-analysis. *BMC Psychiatry*, 19, 354
- Jones, S. M., McGarrah, M. W., and Kahn, J. (2019). Social and emotional learning: a principled science of human development in context. *Educational Psychologist*, 54, 129–143. doi: 10.1080/00461520.2019.1625776
- Konishi, C., & Wong, T. K. Y. (2018). Relationships and school success: From a social-emotional learning perspective. Health and academic achievement. doi:10.5772/intechopen.75012.
- Kuther, T. L. (2017). *Lifespan development: Lives in context*. Canada: SAGE Publications, Inc.

Kaynakça

- Malti, T., and Noam, G. G. (2016). Social-emotional development: from theory to practice. *European Journal of Developmental Psychology*, 13, 652–665. doi: 10.1080/17405629.2016.1196178
- Mantz, L. S., Bear, G. G., Yang, C., & Harris, A. (2018). The delaware social-emotional competency scale (DSECS-S): Evidence of validity and reliability. *Child Indicators Research*, 11(1), 137–157. [doi:10.1007/s12187-016-9427-6](https://doi.org/10.1007/s12187-016-9427-6)
- Murano, D., Lipnevich, A. A., Walton, K. E., Burrus, J., Way, J. D., & Anguiano-Carrasco, C. (2021). Measuring social and emotional skills in elementary students: Development of self-report likert, situational judgment test, and forced choice items. *Personality and Individual Differences*, 169, Article 110012. doi: 10.1016/j.paid.2020.110012
- Organisation for Economic Co-operation Development (2021). *Social and emotional skills: Well-being, connectedness and success*. [https://www.oecd.org/education/school/UPDATED%20Social%20and%20Emotional%20Skills%20-%20Well-being,%20connectedness%20and%20success.pdf%20\(website\).pdf](https://www.oecd.org/education/school/UPDATED%20Social%20and%20Emotional%20Skills%20-%20Well-being,%20connectedness%20and%20success.pdf%20(website).pdf)
- Osher, D., Kidron, Y., Brackett, M., Dymnicki, A., Jones, S., and Weissberg, R. P. (2016). Advancing the science and practice of social and emotional learning: looking back and moving forward. *Review of Research in Education*, 40, 644–681. doi: 10.3102/0091732X16673595
- Öztemel, K. (2018). Yaşam boyu gelişim. *Psikolojiye Giriş içinde* (ss. 217-269). Ankara: Pegem Akademi.

Kaynakça

- Primi, R., Santos, D., John, O. P., & Fruyt, F. D. (2016). Development of an inventory assessing social and emotional skills in Brazilian youth. *European Journal of Psychological Assessment*, 32(1), 5–16. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000343>
- Santrock, J. W. (2009). *Life-span development*. Boston, MA: McGraw-Hill.
- Santrock, J. W. (2016). *Yaşamboyu Gelişim: Gelişim Psikolojisi* (G. Yüksel, Çev.) Ankara: Nobel.
- Schoon, I. (2021). Towards an integrative taxonomy of social-emotional competences. *Frontiers in Psychology*, 12, 515313.
- Sharp, C., Fonagy, P., & Allen, J. G. (2012). Posttraumatic stress disorder: A social-cognitive perspective. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 19(3), 229.
- Zins, J. E., Elias, M. J., & Greenberg, M.T. (2003). Facilitating success in school and in life through social and emotional learning. *Perspectives in Education*, 21, 59–60.
- Zins, J. E., Walberg, H. J., & Weissberg, R. P. (2004). Getting to the heart of school reform: Social and emotional learning for school success. *NASP Communique*, 33(3), 35.
- Zins, J. E., Weissberg, R. P., Wang, M. C., & Walberg, H. J. (Eds.). (2004). *Building academic success on social and emotional learning: What does the research say?* New York: Teachers College Press.

TEŞEKKÜRLER

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

